

ที่ ๑๑๕/๒๕๐๒

กรมที่ดิน

๑ มกราคม ๒๕๐๒

เรื่อง ให้รายงานเปลี่ยนแปลงทะเบียนการครอบครองที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๒๔๔/๒๔๙๗ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๗

ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึง วางระเบียบวิธีการรับแจ้งการครอบครองที่ดิน และให้จัดทำทะเบียนการครอบครองที่ดินไว้เป็นหลักฐานเก็บไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอเขตหนึ่ง ส่งไปเก็บที่กรมที่ดินเขตหนึ่ง และในคำอธิบายวิธีการจดทะเบียนการครอบครองที่ดินได้แนะนำวิธีปฏิบัติ ในเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสิทธิครอบครอง ดังนี้

ปรากฏว่า เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมรายการทะเบียน ฯ หรือมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงสิทธิในที่ดิน พนักงานเจ้าหน้าที่ใดรายงานไปให้กรมที่ดินจดแจ้งรายการให้ตรงกับทะเบียน ฯ ทางอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่มี ที่ไม่ได้รายงานไปก็มี และบางจังหวัดรายงานไปมีขาดตกบกพร่อง ต้องขอให้ตรวจสอบใหม่อยู่เสมอ กรมที่ดินจึงได้พิจารณาวางระเบียบวิธีการจดแจ้งรายการและการรายงานเปลี่ยนแปลงทะเบียนการครอบครองที่ดินไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการจดแจ้งรายการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนการครอบครองที่ดินกรณีต่อไปนี้

ก. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดส่งตอนต้นให้รับแจ้งการครอบครองที่ดินในหมู่ใด ตำบลใด ให้ลงรายการทะเบียนต่อท้ายในทะเบียนเดิม โดยลงเลขที่ดินต่อจากเลขที่เดิม และให้จดแจ้งในช่องหมายเหตุด้วยอักษรสีแดงว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งตอนต้นรับแจ้งการครอบครองตามหนังสือที่.....ลงวันที่.....(วัน เดือน ปี ย่อ).....”

ข. เมื่อมีการออกใบจอง ให้ปฏิบัติตามนี้ ข้อ ก. เฉพาะช่องหมายเหตุให้เขียนว่า “ออกใบจอง เลขที่.....วันที่.....(วัน เดือน ปี ย่อ).....”

ค. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้เพิ่มเติมหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งอย่างใด ให้จัดการไปตามคำสั่ง แล้วจดแจ้งหนังสือสั่งการโดยอนุโลมตาม ข้อ ก.

๒. เมื่อมีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือแจกใบได้ส่วน ให้ปฏิบัติตามคำอธิบายวิธีการจดทะเบียนการครอบครองที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑๕/๒๕๐๒)

จ. เมื่อมีการแบ่งแยกหรือจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมอันมีผลทำให้สิทธิในที่ดินเปลี่ยนแปลงไป เช่น ขาย ให้ แลกเปลี่ยน มรดก ฯลฯ ให้ปฏิบัติตามนัยคำอธิบายวิธีการจดทะเบียนการครอบครองที่ดิน และคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๑๕๐/๒๔๙๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๔๙๔

๒. เมื่อมีการจดทะเบียนการจดทะเบียนการครอบครองที่ดินเกิดขึ้นตามนัยข้อ ๑ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจดทะเบียนการจดทะเบียนที่ดิน และเซ็นชื่อเจ้าหน้าที่ผู้จดทะเบียน ณ วันที่ ที่จดทะเบียนโดยยื่นต่อกับไว้ด้วย

๓. เมื่อได้แก่หรือแจ้งรายการทะเบียนทางอำเภอเรียบร้อยแล้ว ให้รายงานการเปลี่ยนแปลงทะเบียน ฯ ไปยังกรมที่ดินเพื่อจดทะเบียน ฯ ทางกรมที่ดินให้ถูกต้องตรงกับ การรายงานเปลี่ยนแปลงทะเบียน ฯ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ก. แบบรายงานให้ใช้ตามตัวอย่างที่ส่งมาพร้อมหนังสือ ฯ ในชั้นนี้ให้ทางอำเภอพิมพ์ใช้ไปพลางก่อน เมื่อกรมที่ดินจัดทำแบบพิมพ์เสร็จ จะส่งมาให้ในโอกาสต่อไป

ข. รายงานให้ทำขึ้น ๓ ชุด เก็บเป็นคู่มือทางอำเภอ ๑ ชุด ส่งจังหวัด ๒ ชุด จังหวัดส่งกรมที่ดิน ๑ ชุด วิธีการขอความให้ปฏิบัติตามคำอธิบายวิธีการขอความ รายงานทะเบียนการครอบครองที่ดินที่แนบมาพร้อมตัวอย่างแบบพิมพ์รายงาน ฯ (รูปที่ ๑๕)

ค. การส่งรายงานให้นายอำเภอหรือกิ่งอำเภอจัดส่งรายงานเป็นคราว ๆ คือ ถ้ากรอกรายงานการเปลี่ยนแปลงหมดเนื้อที่ในแบบรายงานทั้ง ๒ หน้าแล้ว ก็ให้เจ้าหน้าที่เสนอนายอำเภอหรือผู้แทนหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือผู้แทนแล้วแต่กรณี ลงนามส่งรายงานเสียครั้งหนึ่ง

ง. เพื่อให้มีการตรวจสอบทะเบียนการครอบครองที่ดินซึ่งเก็บรักษาทางอำเภอ กับกรมที่ดินไปในคราว การเขียนรายงาน ฯ ให้กรอกรายงานเดิมก่อนมีการเปลี่ยนแปลง โดยคัดจากทะเบียนการครอบครองที่ดินของอำเภอส่งไป ในแบบรายงาน ฯ ก่อน แล้วจึงแสดงรายการที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ปรากฏทั้งรายการเดิมและรายการที่เปลี่ยนแปลงใหม่ด้วย

๔. เนื่องจากนับแต่เริ่มจัดทำทะเบียนการครอบครองที่ดินมาจนบัดนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน ฯ เป็นอันมาก แต่ปรากฏว่าบางจังหวัดมิได้ส่งรายงานเปลี่ยนแปลงไปยังกรมที่ดินตามนัยที่กล่าวมานี้ เพราะฉะนั้นจึงให้เริ่มปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงทะเบียนการครอบครอง

ที่ดินนับแต่วันได้รับหนังสือ และให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบย้อนหลังขึ้นไปถึงวันที่เริ่มจัดทำ ทะเบียนการครอบครองที่ดินด้วย ถ้าที่ดินแปลงใดมีการเปลี่ยนแปลงตาม ข้อ ๑. แต่ยังมีได้ จดแจ้งรายการในทะเบียนการครอบครองที่ดิน หรือมิได้รายงานการเปลี่ยนแปลงให้กรมที่ดิน ทราบ ก็ให้ดำเนินการเสียให้ถูกต้องตามที่กล่าวมานี้

๕. บำรุงว่าบางอำเภอและบางกิ่งอำเภอยังมีได้จัดทำสารบบ ส.ค. ๑ และ ทะเบียนการครอบครองที่ดินให้แล้วเสร็จตามนโยบายสังกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๒๔๔/๒๔๔๗ ลง วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๔๔๗ หากเจ้าหน้าที่จะได้สนใจดำเนินการไปตามคำสั่งที่เล็งเล็กน้อย นับแต่ พ.ศ. ๒๔๔๗ จนถึงบัดนี้ การจัดทำทะเบียนฯ ดังกล่าวก็คงจะเสร็จไปได้ เพราะฉะนั้น ขอให้จังหวัดส่งทูลขออนุมัติการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และให้ส่งเจ้าพนักงานที่ดินออกไปตรวจสอบ การทำทะเบียนฯ ดังกล่าว แล้วบันทึกผลการตรวจสอบส่งไปยังกรมที่ดินให้ทราบตามหัวข้อต่อไป

ก. มีผู้แจ้งการครอบครองที่ดิน (รวมทั้งผดุงดินรับแจ้ง) เท่าใด
ข. เจ้าหน้าที่ได้จัดทำสารบบ ส.ค. ๑ แล้วหรือคงค้างเป็นจำนวนเท่าใด
ค. จัดทำทะเบียนการครอบครองที่ดินเสร็จไป (ทั้ง ๒ ชุด) กี่ตำบล และที่ ยังมีได้ทำทะเบียนฯ อีกกี่ตำบล

ง. สำหรับการจดทะเบียนฯ ที่ค้าง ให้พิจารณาเสนอความเห็นว่าจะควรดำเนินการประการใด และจัดการให้แล้วเสร็จส่งทะเบียนฯ ชุดที่ ๒ ไปยังกรมที่ดินได้เมื่อใด

๖. อำเภอหรือกิ่งอำเภอใดจัดทำทะเบียนการครอบครองที่ดินเสร็จแล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งไปยังกรมที่ดิน ๑ ชุด ตามระเบียบ ให้จังหวัดรวบรวมจัดส่งไปภายในเดือนมกราคม

๒๔๐๒

ทั้งนี้ ขอได้โปรดสั่งให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการโดยกวดขันต่อไปด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

ศ. ไทวัฒน์

(นายศักดิ์ ไทวัฒน์)

อธิบดีกรมที่ดิน

ส่วนการทะเบียนที่ดิน.

ลำดับวิธีกรอกข้อมูลความรายงานทะเบียนการครอบครองที่ดิน

๑. แบบรายงานนี้ ทำเป็นหนังสือนำส่งรายงานของอำเภอและจังหวัดรวมไว้ในแผ่นเดียวกัน รายการเปลี่ยนแปลงให้กรอกลงในช่องสำหรับกรอกรายการย้ายหนังสือ นำส่ง ให้อำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณีทำ ๓ ชุด ส่งจังหวัด ๒ ชุด เก็บไว้ที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอ ๑ ชุด
๒. หนังสือส่งขึ้นภาษีมือ เป็นรายงานของอำเภอหรือกิ่งอำเภอส่งจังหวัด เมื่อจังหวัดได้รับแล้ว ให้ทำหนังสือส่งในขึ้นภาษีมือส่งกรมที่ดิน ๑ ชุด เก็บไว้ที่จังหวัด ๑ ชุด
๓. วิธีกรอกข้อความในช่องรายการในการเก็บรายการต่าง ๆ จากทะเบียนการครอบครองที่ดิน โดยให้ลงรายการเดิมก่อนมีการเปลี่ยนแปลงลงเป็นอันดับแรก แล้วจึงลงรายการใหม่ตามที่ใดเปลี่ยนแปลงเป็นอันดับหลังไป ให้ปรากฏทั้งรายการทะเบียนเดิมและรายการใหม่ที่เปลี่ยนแปลง การที่ต้องทำเช่นนี้ เพราะปรากฏเสมอว่ารายการทะเบียนชุดที่เก็บรักษาทางอำเภอ กับชุดที่ส่งไปยังกรมที่ดินไม่ถูกต้องตรงกัน และในกรณีขอรับรองการทำประโยชน์ที่ดินตามที่ดิน ส.ค. ๑ ประมาณไว้กับเนื้อที่ที่ดินซึ่งเจ้าหน้าที่ทำการรังวัดคำนวณได้ไม่ตรงกัน เพราะฉะนั้น เมื่อในรายงานปรากฏทั้งรายการเดิมและรายการที่เปลี่ยนแปลงใหม่ ถ้ามีการผิดพลาดเคลื่อนกันอยู่ประการใด เจ้าหน้าที่ทางกรมที่ดินจะได้ทราบ และแก้ไขให้ถูกต้องต่อไปได้
๔. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทะเบียนการครอบครองที่ดินเกิดขึ้น ให้เจ้าหน้าที่จัดการจัดแจ้งรายการที่เปลี่ยนแปลงในทะเบียนการครอบครองที่ดินทันที แล้วจึงนำรายการมาลงไว้ในแบบรายงานนี้ตามหลักกล่าวมาข้างต้น แต่ละเรื่อง ๆ ไปจนกว่าจะหมดหน้าในแบบพิมพ์ จึงจัดทำหนังสือส่งตามบัญชี ๑-๒ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประหยัดแบบพิมพ์.

รายงานทะเบียนการครอบครองที่ดิน

27 21 4
H...../240.....

๔.
ทวากร.....

7...../10 & 0

ศาลากลางจังหวัด.....

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด...../๒๕๐.....

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

ขอรายงานเปลี่ยนแปลงทะเบียนการครอบครองที่ดิน
ตามรายการข้างท้ายนี้.

โปรดส่งเจ้าหน้าที่จัดการเปลี่ยนแปลงในทะเบียน ฯ
ของกรมที่ดิน.

(.....)

(.....)

[illegible]

รายงานทะเบียนการครอบครองที่ดิน

ที่...../๒๕.....

ที่ว่าการ.....

ที่...../๒๕.....

ศาลากลางจังหวัด.....

...../၆၆.....

...../၆၃.....

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

ขอรายงานเปลี่ยนแปลงทะเบียนการครอบครองที่ดิน

โปรดส่งเจ้าหน้าที่ที่จัดแจ้งการเปลี่ยนแปลงในทะเบียนฯ

ตามรายการข้างท้ายนี้.

ของกรมที่ดิน.

.....

(.....)

.....

(.....)

.....

.....

[illegible]